СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 265. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 13. листопада 1930. VOL. XXXVIII. No. 265. Jersey City, N. J., Thursday, November 13, 1930. THREE CENTS.

ВСІ — ДО МАНІФЕСТАЦІЙНИХ ПОХОДІВ.

ГУВЕР ЗА ПОШИРЕННЯ ПАКТУ КЕЛОҐА

ВАШИНҐТОН. — Президент Гувер виголосив зприводу Свята Завішення Зброї промову, в якій заявився за те, щоби поширити Парискийй договір, звернений проти війни. З промови президента виходило, що Злучені Держави думають повзяти дальші кроки, щоби забезпечити міжнародний мир. Разом з тим президент підчеркнув, що є проти мілітарних союзів.

НІМЦІ ВИГРАЛИ.

НЮ ЙОРК. — 14,000 людей приглядалися в Медисон Сквер Гарден міжнародним офіцирським пописам у кінній їзді. Міжнародну нагороду здобули три молоді німецькі офіцири. Публика справила їм овацію, яка тревала кілька минут. Це вже другим наворотом здобувають Німці оту нагороду.

Друга нагорода припала американським офіцирам.

ДОМАГАЮТЬСЯ РЕЗИҐНАЦІЇ ФЕСА.

ВАШИНҐТОН. — Републиканці, бувший сенатор Водсворт і конгресмен Бритен, скритикували дуже гостро сенатора Феса за його заяву, що републиканська партія мусить остатися сухою, бо інакше розколеться на два табори. Водсворт і Бритен твердять, що Фес є засліпленим сухим фанатиком, котрий не бачить, що діється довкруги нього, бо інакше зауважив би, що републиканська партія стратила найбільші стейти саме іззза прогибіції. Вони кажуть, що Фес не надається на голову Народного Републиканського Комітету й повинен зрезигнувати.

КОГО ВИБИРАТИ НА ЧОЛОВІКА ЧИ ЖІНКУ?

АТЛЕНТИК СИТІ. — Чарлз А. Филбовер, інспектор шкіл з Вестфілд, Н. Дж., говорив на річній конвенції шкільних норсок про причини збільшающогося числа розводів.

Він підніс, що причиною розводів є головно легкодушність, з якою люди звикли заключати подружя. Тому він заявляється за те, щоби вже в гай скул відбувати певні курси, на яких обговорювано би подружну справу й вчилобся хлопців і дівчат, як пізнавати людські характери та чого можна вимагати від супружого життя.

РІЗДВЯНІ КЛЮБИ РОЗДАДУТЬ $12,600,000.

НЮ ЙОРК. — Різдво за плечима. Таке треба вносити з того, що Різдвяні Клюби виплатять у наступних двох тижнях своїм членам $612,600,000. З того $240,000,000 піде на закупно різдвяних дарунків, А це піднесе торговлю.

ПІД ПУБЛИЧНИЙ ЗАРЯД.

БОСТОН. — Нюйорський ґовернор Рузвелт виголосив зприводу Свята Завішення Зброї промову, в якій торкнувся питання власности і заряду засобами конечної потреби. Рузвелт заявив, що електрика, телефони й комунікаційні середники не повинні бути визискувані одиницями, які тягнуть з того рода підприємств приватні зиски. Середники публичної конечної потреби не повинні бути приватною власністю, а публичною.

ПОМЕРЛА ПРИ ОПИСІ ГРОБУ СИНА.

ШОРҐЕМ (Вермонт). — Миссис Фенні Форсіє, літ 70, мала виголосити в клюбі промову зприводу Свята Завішення Зброї. Вона прийшла до клюбу й почала говорити про відвідини гробів американських жовнірів, котрі полягли в Франції. Коли згадала за гріб свого сина, впала на землю і померла на місці.

ПАМЯТНИК ЛИНКОЛНА.

СПОКЕЙН. — Президент Гувер потиснув у Вашинґтоні за телеграфічний ключ і в тій самій хвилі відслонено в Спокейн памятник, присвячений Линкольнови. Відслоненню приглядалося понад 40,000 людей.

СОВІТИ ЗАВЕРНУТЬ ДО КАПІТАЛІЗМУ.

НЮ ЙОРК. — Представники готелів, зіхавшися сер Персівол Дюґерст, президент підприємств Форда в Европі. Він каже, що відвідував Росію і приглядався пятилітці. Персівол не вірить в успіхи большевицької економічної політики. Він каже, що большевиків жде революція, або поворот до капіталізму. Це вже, каже Персівол, большевицькі урядові кола добре бачать і шукають тільки якоїсь причини, щоби завернути з дороги.

ГОТЕЛЯРІ ДОБАЧУЮТЬ ПОЛІПШЕННЯ.

НЮ ЙОРК. — Представники готелів зіхавшися з ріжних американських міст на „Нешенел Готел Експозишен", твердять, що готелевий бизнес поправився.

РАДЯТЬ КУПУВАТИ.

„Ди Мерчентс Асосіейшен" у Ню Йорку заохочує до купівлі. Вона доказує, що ціни спали в порівнанню з минулим роком та що тепер є найліпша нагода набути за дешеву ціну те, за що незабаром треба буде платили далеко вищі ціни. З предложеної товариством статистики виходить, що ті ціни спали від 12 до 16%, а жіночі одяги спали на 33%.

Р-101 ЗАГИНУВ ЧЕРЕЗ ПОСПІШНІСТЬ.

Командант англійського повітроплаву Р-101 заявив, що на його думку Р-101 загинув тому, що не був добре випробуваний, бо спішилися летіти до Індії з оглядy на конференцію з Індусами в Лондоні.

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ СЛОВАКІВ НА УГОРЩИНІ.

Словаки з Угорщини вислали до Ліги Народів меморіял, у котрім жалуються, що Мадяри не допускають до оснування ні одного незалежного словацького часопису на Угорщині. Виходить там один словацький орган, але його видає угорський уряд. Він відмовив словацьким представникам виставлення пашпортів на визд до Женеви.

„САБОТАЖ".

У Сіраківцях (повіт Перемишль) згоріла стодола зі збіжем у війта Михайла Ковальського. Польські газети писали тоді, що це був саботаж. Тепер слідство виявило, що до підпалу намовила 19-літнього Терешка місцева жінка Анна Маліцька. Її арештували.

ПІДПІЛЛЯ СРСР.

ДПУ викрило велику антирадянську організацію, яка мала на меті викликувати збройні заворушення на тлі апровізації по містах. У звязку з цим арештовано 31 осіб, між ними бувшого генерала Рязанцева, промисловця Ропова і двох священиків. Арештовані будуть відповідати не перед судом, але перед спеціяльною комісією ДПУ. Всім грозить кара смерти.

УКРАЇНСЬКА ПІСНЯ НА РАДІО.

Кождої другої пятниці на радіо стації W. N. J. буде виступати український квартет: скрипак Роман Кузьма, чельо Іван Паласко, піно Марія Галушка й барітон сольо Нестор Галушка, український січовий стрілець.

Перший виступ відбудеться в пятницю, 14 листопада в годині 10-тій вечером.

ПЕРЕД ЧЕРВОНИМ СУДОМ.

Як довідуємося з „Пролетарської Правди", київський суд засудив Микиту Степанюка на 7 місяців примусових робіт за переховування срібної монети. За ту саму провину засуджено там Олексу Червинського на 2 роки вязниці, Василя Грицевича на півтора року вязниці, Олексу Конніна на 2 роки, Ілька Канана на 3 роки, Миколу Дударенка на три роки. Олексу Філімонова, в якого найдено 200 царських срібних рублів, на три роки.

БЕЗРОБІТТЯ В СРСР.

„За Свободу" подає, що в Ленінграді вибухли заворушення, спричинені безробіттям. Робітники „Красного Путилова" розгромили хлібну кооперативу, при чім викрикали „Геть радянську владу!". Арештовано 50 робітників. У самій Москві є 60 тисяч безробітних.

ХОТІЛА МУРИНА.

В Кельцях (Польща) була на гостинних виступах мандрівна орхестра, яка грала в жебелевих місцях, а вкінці заблукала і до цього містечка. В цій орхестрі грав гакож один мурин, Августин Бравн. Мурин замешкав у домі шевського майстра Ткача і так припав до серця своїй господині, що вона покинула білого шевця і втікла в світ з чорним мурином. Тепер швець здвигає раменами і говорить своїм сусідам: „Ті жінки дивні істоти; ніколи не знаєш, що їм подобається. Всі жінки в Кельцях втікали від мурина як від чорта, а моя Магда так полюбила його, що кинула мене для нього".

ОДНА З ТАЙН САБОТАЖІВ.

В „Дзєннік-у Уржендов-ім" з 31. липня ц. р. поміщено такий обіжник:

„Обіжник міністра релігійних визнань та публичної освіти, до кураторій шкільних округ, шкільних інспекторів, дирекцій і керівників шкіл та вчительського загалу, в справі усвідомлення шкільної молоди про втрати, спричинені ушкодженням телеграфічних і телефонічних ліній.

Розсліджения причин ушкоджень на телеграфічних і телефонічних лініях виказує, що значний відсоток цих ушкоджень походить з вини мешканців цих околиць, через які телеграфічні й телефонічні лінії переходять.

Це походить з того, що широкі маси населення несвідомі цього, яку важну ролю відіграє в громадськім і приватнім житті телеграф і телефон як найбистріші комунікаційні засоби.

Зокрема діти (хлопці, шкільна молодь) для забави розбивають ізолятори, кидають до них камінням, рвуть дроти або закидають на них предмети, як галузя, шмати, мотузи, частини дроту і т. д.

Страти, які державний скарб має з цього, є дуже болючі. Згідно з обчисленнями міністерства почт і телеграфів що року розбивають так 160,000 ізоляторів.

У звязку з тим наказую, щоби по всіх школах освідомлюно дітей та молодь про всі ті шкоди й утрати, які походять з легкодушних збитків. З тією метою треба улаштувати окремі гутірки і т. д."

Обіжник підписав міністер Червінський.

ОСЛИ МОБОЛІЗУЮТЬ ОСЛІВ.

„Красная Газета" пише, що уряд узбекистанської радянської републики видав розпорядок мобілізувати всіх ослів у републиці для транспорту збіжа. Виявилося, що в цілій републиці нема ні одного осла і що уряд тієї републики навіть про це не знає. „Красная Газета" подає іронічно, що треба бути ослом, щоби мобілізувати ослів там, де їх зовсім нема.

УКРАЇНЦІ В ЖЕНЕВІ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ЛЯЦЬКИХ ЗВІРСТВ

ДОМАГАЮТЬСЯ ПРИЗНАЧЕННЯ МІЖНАРОДНЬОЇ КОМІСІЇ ДЛЯ РОЗСЛІДУ ПОДІЙ У ГАЛИЧИНІ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Тут відбулися загальні збори українського клюбу, до якого, крім Українців, входить кілька визначніших швайцарських діячів. Вислухавши докладний звіт про ляцькі звірства в Галичині, клюб одноголосно ухвалив заявити перед культурним світом та урядами держав протест проти польських знущань. В тім протесті заявлено між іншим, що польський уряд намагається всіма силами спольщити українські землі, відбираючи Українцям їхні церкви, замикаючи школи, кооперативи та інші організації й спроваджуючи осадників.

Така політика Польщі викликала природній спротив зі сторони Українців. Щоби зломити той спротив, Польща вислала на українські землі військово-поліційні карні загони, які в страшний спосіб знищили та скатували українське населення в Галичині. Ці карні військово-поліційні відділи ще й досі роблять своє огидне діло в Галичині, але вже не так його розголошують. Польські адміністративно-політичні власти відмовляють українському населенню охорони перед надужиттям агентів влади. Польські санітарні та гуманітарні установи відмовляють скатованим та хворим Українцям своєї помочі та піклування.

Клюб протестує: проти заведення Польщею на українських землях середновічної колективної пoруки й терроризовання невинного населення; проти нищення українського майна та української національної культури; проти нелюдського поступовання супроти ранених карними експедиціями та жандармами Українців через відмовлення їм санітарної та медичної допомоги; проти ширення польськими агентами за кордоном неправдивих вісток, що причиною українсько-польської боротьби в Галичині є впливи й пропаганда большевицьких агентів.

Нарешті клюб домагається, щоб европейські чинники вислали до Галичини спеціяльну комісію від Ліги Націй та Міжнародного Червоного Хреста для розслідження фактичного стану.

НОВА БОЛЬШЕВИЦЬКА ПРИМАРА.

МОСКВА (СССР). — Тут поставлено перед суд кількох визначніших фаховців по електрифікації. З обвинуваючого акту виходить, що вони були в звязку з міжнародним заговором проти радянської Росії. Нібито ці інжинири творили осередок групи, яка саботажами малаб допомогати успіхови інтервенції проти Росії.

В акті обвинувачення говориться, що Англія, Франція, Румунія, Польща та Прибалтійські держави нібито створили заговір нападу на Росію, щоби пособити „білим" арміям, під командою генерала Лукомського, наступати на Москву. Нібито в цій змові проти Росії бере участь російська еміграція на чолі з Мілюковим та Керенським, а також багато чужинецьких політиків на чолі з Пуанкаре та Бріяном. Війну малаб почати Румунія, а за нею Польща.

ПУАНКАРЕ СПРОСТОВУЄ.

ПАРИЖ (Франція). — Раймонд Пуанкаре називає ідіотичною вигадкою заяву большевиків, що нібито проти них готується інтервенція. Він говорить, що він цього й на гадці не мав, а також думає, що ні Бріян ні ніхто інший зі здорово думаючих політиків про жадну інтервенцію проти Росії не думає.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ КОМІСАР ПИЛЬНУЄ АРЕШТОВАНИХ ПІЛСУДСЬКИМ ЛЮДЕЙ.

ВАРШАВА (Польща). — Начальником над арештованими бувшими послами до сойму та визначнішими польськими політиками, яких тепер тримають у Берестю у вязниці, є Демант. Газети пригадують, що цей Демант був большевицьким комісарем і вернувся до Польщі лише по рижському мирови. Тепер він пильнує тих міністрів, політиків та військових, які провадили війну проти большевиків.

Вязнів тримають у тяжких умовах. Їх приміщено в малих і брудних келіях, де крім залізного ліжка, малого деревяного стола та ослончика нічого нема. На прохід їх випускають лише на пів години на добу. Всім арештованим обголили голови також само, як це робиться з кримінальними злочинцями.

Місяць листопад - місяцем національної жалоби.

День 15-го листопада - днем масових протипольських демонстрацій

НЕДІЛЯ, ДНЯ 16 ЛИСТОПАДА, Є НЕДІЛЕЮ МОЛИТВИ ЗА НЕВИННІ УКРАЇНСЬКІ ЖЕРТВИ ПОЛЬСЬКОГО ТЕРОРУ.

ЛИСТОПАД — МІСЯЦЬ НЕГАЙНОЇ ЗБІРКИ НА ДОПОМОГУ ЖЕРТВАМ ПОЛЬСЬКИХ ЗВІРСТВ

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗАВІШЕННЯ ЗБРОЇ ЧИ ЗБРОЄННЯ.

Не тільки Злучені Держави, але й багато інших виготовили широку святочну програму для святкування 12-тої річниці Завішення Зброї. З того приводу посипалися з ріжних сторін огнисті промови, в яких підносять вагу тої великої хвилі, з якою припинилося 11. листопада 1918 року різню, котру названо світовою війною. Дехто згадує ще й тепер страхіття світової війни і ті високі й гарні кличі, за які наложили головами міліони людей. І знову чуємо голоси в обороні демократії й права самоозначення народів та інші благородні прінціпи, якими прикривали держави свої воєнні цили.

Вже 12 літ користає світ з тих великих кличів, ізза оборони яких мала вестися війна. Вже 12 літ живемо в новій атмосфері, яка, по знищенню пруського мілітаризму, мала принести Европі мир і свободу. І от що тепер бачимо: цілий світ, який воював між собою тому 12 літ, далі живе в непевности. Щобільше, живе в більшій непевности, як це було до вибуху світової війни. Щоправда, то ще ніколи так багато не говорено про роззброєння, ще ніколи не було стільки міжнародних конференцій в тій справі й стільки заключених договорів. Видавалося би, що нова війна прямо неможлива, коли всі думають про роззброєння. А на ділі виходить інакше. Попри розмови, конференції й договори в справі роззброєння, держави таки далі зброяться. Військові буджети держав мимо загального зубоження є більші, як були до війни. Всі відчувають добре, що живемо в напруженій міжнародній атмосфері, гіршій, як це було до 1914 року.

Часописи доносять далі, що всюди святкують Свято Завішення Зброї, а тільки не святкує його Німеччина. Це значить, що вона не завісила зброї. Її змушено фізично роззброїтися, але духово Німеччина не піддалася і не роззброїлася. Вона далі готовиться до боротьби, щоби відзискати ті території, які належаться, та звільниться з тих економічних кайдан, які на неї наложено.

Не завісили зброї й вороги українського народу. Вони далі винищують наші землі й весь наш культурний доробок, ще гірше, як це робили до світової війни. Тому нема завішення зброї й з боку українського народа. І тому він далі бореться проти окупантів, тому далі тріскають бомби.

І так буде діятися далі, поки не зійде полуда з Свята Завішення Зброї, поки й український нарід не стане у народів вольних колі.

ПОЛЬСЬКИЙ ПОГРОМ НАД УКРАЇНЦЯМИ.

(Оригінальний допис з краю).

(1)

Загально відомі насильства польського (санаційного) уряду мар. Пілсудського в боротьбі з польською демократією в часі теперішної передвиборчої кампанії Польщі блїднуть перед страшними подіями, що відбуваються тепер на українських землях під Польщею — на Волині, Холмщині, Поліссі, Підляші і особливо на території Східної Галичини.

Питання т. зв. східних кресів — території, що становить майже 1/3 теперішньої Польщі, заселеної подавляючою більшістю української людности, в числі коло 7 міліснів — є під сучасну хвилю найбільшим страшаком, яким хоче „санаційний" уряд ослабити боротьбу польської демократії з диктатурою маршалка Пілсудського. Вся урядова преса алярмує польське суспільство про небезпеку відірвання українських земель від Польщі, ставлячи теперішний уряд в позицію одинокого оборонця загрожених територій польської держави. Такою постановою справи урядова преса намагається витворити ворожий настрій польського суспільства проти всіх тих політичних груп, що сміють в такий небезпечний час вести боротьбу з урядом Пілсудського — як одиноким спасителем Польщі. Без жадних скрупулів ставиться всіх противників „санації" в положення зрадників польської держави.

Досі найбільш небезпечним політичним конкурентом санаційного безпартійного бльоку була і є зоольогічно-шовіністична польська партія народних демократів, яка поставила собі за центральну точку своєї програми — безпардонне знищення всіх непольських народів, знищення їх окремої національної культури та насильне перехрещення всіх на Поляків. Найголовніщим атутом польської національної демократії в боротьбі проти диктатури Пілсудського — це буцімто нерішуча асиміляційна політика уряду маршалка Пілсудського супроти Українців та инших так зв. національних меншин.

Рішучий на все уряд Пілсудського нарешті здецидувався відібрати і цей послідний політичний атут польської ендеції. Рішився за одним замахом ліквідувати раз на завше українське питання в Польщі способом, практикованим колись Турками супроти Вірменів, або царсько-російськими чорносотенцями супроти Жидів. Вислав на українські терени **карні експедиції поліційних відділів кавалерії та артилерії,** які чинять тепер спустошення на землях східної Галичини та на инших українських територіях. Нищать всі культурні і господарські надбання українського народу і по звірськи катують мирне українське населення. Цей ганебний дикий погром українського народу називає польський уряд офіційно „пацифікацією Українців".

Та „пацифікація" виглядає так страшно і дико, що не стає нервів її переповісти. Зачалася вона в половині вересня і з кождим днем починає прибирати щораз страшніщі форми. Описати докладно всі події тепер не можливо, бо прийшлосяб писати велитенські томи жахливих картин, що викликають обурення й огиду у кожньої культурної людини. Вкоротці справа представляється так:

Дня 21. вересня вирушив відділ поліції, стягненої з корінної Польщі та з учнів поліцейської школи в Мостах, в числі 2,000 людей на „усмирення" населення в повітах: Збараж, Бережани, Тернопіль, Станиславів, Городенка, Підгайці, Рогатин, Бібрка, Львів, Яворів, Сокаль, Рудки, Самбір, Перемишль, Добромиль і т. д. Рівночасно залили українські села швадрони польської кавалерії 6 корпусу та артилерії. І почалося кроваве жниво...

Вибрано в першу чергу ті повіти і села та міста, де українське населення є політично найсвідомійше і де найкраще розвинена культурна і господарська діяльність. Туди впали відділи поліції та війська і під претекстом боротьби проти ворогів польської державности зачали плюндрувати всі культурні і людські цінности.

В кождім місті та селі, де загостила карна експедиція (тих сіл є вже тисячі), переводиться „пацифікацію" після такої програми:

Відділ з 30 до 150 поліцаїв, чи уланів оточує нагло село та обставляє його кулеметами, щоби ніхто з мешканців не втік. Опісля командант відділу ділить своє військо на окремі загони, що мають виконати визначені завдання. Громадському урядові дається приказ до 2—3 годин зложити контрибуції для узброєних „гостей", а це від 5 до 200 і більше сотнарів вівса, або ще й иншого зерна, кілька штук свиней, худоби, кількадесять фір паші і соломи, та крім того жінки мають для кождого жовніра, чи поліціянта приготовити зовсім оскубану й обчищену курку чи гуску та всякі инші ласощі. В деяких місцевостях вимагають ще кілька бочок пива й инших напоїв. Коли до призначеного реченця село не вспіє виконати того „замовлення", то за кару контрибуція зростає вдвоє і війта та громадських радних побють, що й рушитись не зможуть. В деяких селах накладають крім того також і грошеві кари.

Найгострійші контрибуції, звичайно, накладає військо; поліція здебільшого обмежується пивом, горівкою, забранням свиней, курей, гусок — словом, усього того, що дасться спожити.

В той час окремий карний загін ловить тих людей, яких імена подала місцева поліція, або місцеві Поляки. Тих людей заганяють до громадського уряду або до якогось більшого льокалю і там виконують над ними страшну екзекуцію — жахливі середньовічні тортури. Це діється, звичайно, під безпосередним керовництвом командантів відділу.

В число тих нещасних жертв попадають місцеві інтелігенти і найсвідоміщі селяне та робітники, без огляду на вік і пол, що попри господарство чи инше заняття займаються також культурно - освітньою й економічною діяльністю: члени управ і надзірних рад кооператив, читалень, дірігентів хорів, оркестр і т. д. — словом: найкультурніша частина української людности стає обектом страшних нелюдських знущань. Викликають вибрані жертви по черзі кожну зокрема. Знімають сорочку або й роздягають до гола, кладуть на лавку або на підлогу, вкладають в уста мокру шмату, двох людей сідає на голову, двох на ноги, команданти визначають скількість буків — звичайно 25, 50 або навіть 100 і більше. Коли нещасна жертва зімліє, то відливають водою й катують дальше. Крім чисто фізичних мук видумують оті модерні кати ще й моральні муки. На пр. за кождим десятком нагаїв приказують жертві кричати „нех жиє маршалек Пілсудскі", або співати польський національний гимн „Єще Польска не зґінела". Нераз кажуть катованій людині цілувати „пільську" землю і лаяти Україну. Не щадять навіть старців, нпр. 57-літного Матвія Мітрінву — продавця кооперативи в с. Петрикові, пов. Тернопіль, побито в страшний спосіб, змушувано танцювати та співати соромицькі пісні і коли він того не хотів зробити, то кольбами його так скатовано, що упав без притомности і тепер бореться зі смертю. 60-літний Іван Панчишин, справник кооперативи в Каконечнім-Яворові, дістав 200 нагаїв. Побито страшно 85-літного Щебиволока в Денисові, пов. Тернопіль, і т. д. і т. д.

Взагалі вимір кари залежить від громадської активности жертви. Коли хто займає рівночасно кілька становищ, бють його за кожде становище зокрема. На пр. війт Гриць Гереза в селі Доброміркa, пов. Збараж, був виділовим споживчої кооперативи, молочарні, читальні „Просвіти". Отож бито його за „Україну", Кооперативу, Просвіту, молочарню й за сина, що втік перед побоями.

За кожду оту наведену „провину" по 28 тяжких нагаїв.

Руйнування приватного майна Українців.

На тому катуванні невинних людей „праця" експедиції не кінчиться. Инші карні загони ідуть рівночасно по хатах, в першу чергу тих власників Українців, яких взято на „індекс" і під претекстом пошукування зброї розшивають стріхи, розбивають вікна, образи, особливо образи Шевченка, Драгоманова, Франка й инших українських письменників і політиків, порять кожухи, подушки, висипають піря, бють горшки, посудину, висипають муку, зерно та мішають зі сміттям, пірям, болотом. Розбирають стіжки зі збіжжа і розкидають по цілому подвірю. Найтрагічнійшою річю є те, що під страшними побоями змушують самих власників тяжко запрацьованого майна розбирати свої хати, розкидати збіжжа, рубати й зривати підлоги і т. д. При тому бють навіть жінок і дітей. На пр. в селі Швейкові, пов. Підгайці, побито жінку Василя Дудки, яка лежала в пологах.

Вандальське нищення українських культурних і економічних установ.

Найважніще завдання має та частина експедиції, що йде робити ревізію по українських культурно-освітних і економічних установах. В кооперативах найперше забирають задармо товар, який їм подобається, або деколи платять для формальности по кілька сотиків за товар, що коштує десятки золотих, а відтак складають на купу ввесь крам і поливають його нафтою, оливою і т. п. Так на пр. в селі Купчинцях, пов. Тернопіль, шкадрона 9 полку уланів в Теребовлі знищила до тла кооперативу „Надія" в той спосіб, що ввесь товар мануфактурний, галянтерійний і споживчий скинено на землю, полито нафтою, оливою і медом та все потоптано ногами. Тій одній кооперативі зроблено шкоду на біля 100,000 золотих. Також знищено до тла велику модерну масарню і молочарню. Цілковитому знищенню підпадають в першу чергу товари, продуковані в українських підприємствах, на пр. мило Центросоюзу, паперці „Калина", цукорки „Нова Фортуна" і т. д. При тому обовязково карна експедиція відшукує книговодство кооперативи і при страшних побоях змушує самих урядовців палити або дерти всі книги, які відтак опиняються в студни, чи в гноївці. Опісля під претекстом пошукування зброї озвірена експедиція демолює всю обстановку кооперативи, розбиває вікна, рубає підлоги, двері, не щадячи навіть вивіски.

(Далі буде).

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА.

ПОЛЬСЬКІ ЗВІРСТВА В ГАЛИЧИНІ

(Оригінальні матеріяли з краю).

(10)

Улани приказують селянам, у яких закватировані, чистити уланські коні. Одному селянинови, голові котроїсь зі сільських установ, казали викопати в землі велику яму, там висипати все збіже, муку, крупи та змішали з землею. Голову читальні в підльвівськім селі спровадили зі звязаними руками під читальню, питали, чому нема польського орла на читальнянім домі і при тім немилосердно били його по лиці; опісля казали поїхати до Львова привезти орла і прибити на читальні, після цего знов били, мовляв, чому сам передше не здогадався цего зробити.

Ось як виглядає, описаний короткими словами, побут карної експедиції на селі:

До Гаїв під Львовом приїхали улани з поручником Найманом на чолі вечером 16. вересня ц. р. Вже по дорозі побили кількох селян, які на вид відділу не поскидали шапок. В селі зажадали контрибуції в висоті 35 кірців вівса, 100 кг. рижу, 1,400 яєць, 500 літрів молока, 2 кірці бараболі, 2 безроги, одну ялівку та богато сіна, цукру і муки. Масло, сир кури та гуси вже не йшли на рахунок, це все забирали улани самі. Цілу ніч зносили улани наложену контрибуцію, а властива праця експедиції розпочалася щойно рано ранком. Улани в нелюдський спосіб били селян, не минали часто жінок, дівчат та дітей. Одному зломано ногу. Його привезли до Львова до шпиталю та управа шпиталю відмовила йому місця. Знищивши кооперативу та повибивавши вікна в читальні, відїхали улани до іншого села, приказавши перед тим селянам святочно поубиратися та прощаючи експедицію, дякувати за науку.

В Старім і Новім Яричові були улани в ночі 14 вересня ц. р. Будили свідоміших селян зі сну і в нелюдський спосіб катували. Били нагаями, копали ногами та приговорювали: „Хцеш Украіни? маш Украінев!" Коли батько одного побитого студента жалувався уланському старшині на нелюдськість уланів, дістав відповідь „білісьми, бієм і бендзєми біць."

У Підберізцях господарили улани 16. вересня ц. р. „Працю" почали від кооперативи, де зажадали великої скількости цукру, чаю, кави, круп, муки і т. д. Коли крамар не хотів видати, почали його бити, приговорюючи: „чия тутай земя?!" Потім самі забрали товари, побили всіх членів управи та понищили всі образи в кооперативі. Своїм коням догоджували, як могли, стелили під коні сіно та немолочене збіже. Били селян, як і в інших селах тільки тут після спису. Кооперативного книговодця не застали в дома, то здемолювали йому комору та понищили зібрані в ній припаси харчів.

В Германові тогож дня улани після спису значили червоним олівцем доми свідоміших та найповажніших селян. На щастя всі вони, побачивши на що заноситься, поховалися в лісах.

Спосіб, в який по названих та інших селах тортурували національно свідоміших громадян, нагадує всі страхіття середновічних інквізицій. Кромі стусанів, поличників - ударів прикладами бито селян нагаями по голому тілі а також по голому животі, або примушували одного селянина бити другого в лице.

Награбоване майно в згаданих селах ладували на грузовики (тягарові авта) та на постягані з сіл фіри і везли до Львова.

Всюди в селі, де є двір чи поміщицькі стирти, наказує влада селянам давати постійну варту. На випадок підпалу вартівники мають відповідати за шкоду особистим майном. Крім цього введено т. зв. збірну відповідальність: ціла громада відповідає за вчинки саботажів, що мають місце на її терені. В селах мішаних, де є теж Поляки, ввесь тягар виставлювання варт та удержування карних експедицій лежить на плечах українського населення.

Шпиталі в Тернополі переповнені побитими і скатованими людьми. З Петрикова несли на простиралах до шпиталю старців, жінок і дітей. Вишивані сорочки розтинають ножами на грудях. Тут одному професорови на поліції запихали цвяхи за нігті на пальцях. Учителя Борака в Шилах збаражського повіту, страшно побили за портрет Шевченка і Франка: дістав 25 буків, цілий чорний від побоїв. Те саме зробили з його сином студентом торговельної школи. Учителя Гриньковича побили по лиці.

(Дальше буде).

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Іван Бойко, Вилкс Бері, Па. — Заявляєте, що Ви готові до оборони українського імени і боротьби з усіми, хто розбиває народ, а заразом подаєте заяву, що Ви не є той, що підписаний „Один з делегатів". Виходить, що годитеся з дописом, а заразом непотрібно виправдуєте себе. Як Ви не підписані, то нема потреби складати ніяких заяв.

Ділова вечеря.

— Василино, нащо ти сказала пані, в котрій годині я вернув з ділової вечері?

— Прошу пана, я не казала в котрій годині. Я сказала тільки, що була занята приготованням снідання і не мала часу дивитися на годинник.

ПРОЄКТИ В СПРАВІ БУДОВИ СИРОТИНЦЯ-ЗАХИСТУ У. Н. СОЮЗА

(3)

ГОЛОС 67 ВІДДІЛУ У. Н. СОЮЗА В АНСОНІЇ, КОНН.

Ми, члени 67 відділу У. Н. Союза, зійшлися на збори дня 11. жовтня 1930 року та взали під дискусію справу Сиротинця-Захисту. Показалося, що Сиротинець - Захист для українських сиріт та старців потрібний, але при самім У. Н. Союзі не можливий, а не можливий тому, що ми не маємо на се фондів і трудно найти жерела, щоби давало такі фонди, а фонду треба немалого.

На закупно фарми, побудовання відповідних будинків і на закупно всіх потрібних уряджень потрібно не менше як двіста тисяч долярів, а відтак рік-річно по сто тисяч долярів на удержання сиріт і старців, доктора, норсок, учителів, всякої обслуги й таке інше.

Сиріт по членах, У. Н. Союза буде певно до двіста, а старців до сто, отже сиріт і старців разом до триста. Щоби їм дати яке-таке удержання, буде коштувати не менше як по пять долярів від особи на тиждень, або не менше як двіста шістьдесять долярів на рік. Триста осіб по двіста шістьдесять долярів річно, то буде сімдесять вісім тисяч долярів. Се тільки саме удержання. До того треба додати одежу, обуву, шкільні прилади, доктора, норски, учителів і обслугу. Те все певно буде коштувати річно яких сто тисяч долярів.

Нам удалось за пять років з найліпшою енергією й охотою зібрати сорок вісім тисяч чотириста шіснайцять долярів і трийцять девять центів (то вже з процентами).

Се показує, що ми навіть не можемо призбирати не тільки сто тисяч долярів річно, але навіть і десять тисяч долярів.

Отже виходило би оподаткувати кождого дорослого члена по пять долярів річно. Отже, як батько має двоє дорослих дітей і жінку в У. Н. Союзі, то батько тої родини мусів би платити на Сиротинець-Захист за себе, жінку, і дітей по двайцять долярів річно.

Чи таке можливе?

А як діти ходять до висших шкіл?

Колиб перевести таку ухвалу, то на У. Н. Союз певно прийшла би така сама судьба, як в 1910 або в 1914 році. На сім мігби наш Батько У. Н. Союз потерпіти, а тогди певно було би треба оподатковувати кождого дорослого члена не по $5, а по $10 або й більше.

Сего члени не всилі зробити.

Ще менше се можливе під такий тяжкий час безробіття, за котрий не знати, як довго потреває. Зрештою, хотяй і робота піднесеться, то й так вже того не буде, що було колись, бо тепер машина заступає робітника і нині всюди там, де у 1915 році робило десять людей, тепер всього робить один чоловік при помочі машини.

Думку, висказану на засіданню головного уряду У. Н. Союза, що коли би навіть не прийшло до будови Сиротинця-Захисту, то в якийсь спосіб можна спомагати сиріт, приділюючи їм якусь суму гроша на їх удержання, відділ не вважає відповідною, а то з тої причини, що сума $48,000 замала, щоби розпочати яку - таку поміч, що тих грошей не сталоби може ані на один рік. Так само члени не годяться з тим, щоби купити невеличку фарму, побудувати який-такий будинок. Такий Сиротинець-Захист упав би скоро, і тільки приніс би ганьбу для Українського Народного Союза.

Іван Шуран, предс.;
Іван Пиріг, секр.
Григорій Патинок, касієр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

A TOUCH-DOWN FOR VICTORY.

On Saturday, November 15, 1930, one of the greatest protest parade, the Ukrainian people have ever had in America, will be held in New York City. They will protest against Polish barbarism in Ukraine. And Sunday, November 16, 1930, was set aside as a prayer day to pray for our Ukrainian people in Ukraine suffering from Polish terror.

Every American young man and girl of Ukrainian descent has read no doubt, and is still reading about the Polish brutalities that our people are suffering from the Polish government in East Galicia. No other nation in the world has suffered so much as the Ukrainian people. Neither Turks nor Tartar treated people so brutally as the Polish government is treating our people now.

Our Ukrainian society Obyednanye has started this protest, and we of the younger generation will help with all our hearts and souls to put this great protest over. They are looking for our help, and we must give it to them regardles what happens. There will be, therefore, no young man and no young lady of Ukrainian descent in the City of New York or any of the neighboring communities of New Jersey who would stay at home on this Saturday, November 15. We shall assemble all Ukrainian boys and girls of our acquaintance and set off for New York City, where we shall file with our fathers and march as one great union of the American Ukrainian boys and girls demanding equal rights for our people in Ukraine. In one of the largest cities of the world, we will raise our voice of protest against the Polish government denying the Ukrainians their freedom.

So, let us go for the big "touch down"! Let flags of New York societies flutter in the center, and the flags of Ukrainian societes of New Jersey to the right and the left. Let every Ukrainian boy and girl from Elizabeth, Newark, Jersey City, Bayonne, Perth Amboy, Carteret, Passaic, Yonkers, Brooklyn and Long Island be there! Let the whole world know that this is the touch-down for the freedom of the Ukrainian people in Ukraine. Let our people in Ukraine know that the Ukrainian generation in America is fighting for their freedom. Let not the Polish government break through our lines. Let us hail the great touch-down with the song:

Ще не вмерла Україна!

Andrew Smith,
Elizabeth, N. J.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

До оборони Рідного Краю.

Згідно з ухвалою Конгресу Обеднання українська громада в Елизабет, Н. Дж., рішила піднести такий протест проти ляцьких звірств, як пристало на свідомих горожан. Повернувші делегати явилися на мітінгу Українського Ситизенського Клюбу, переповіли перебіг нарад і візвали присутних горожан до діла. По річевій дискусії, в якій забирали слово К. Пілат, І. Клок, М. Сухорський, Р. Слободян і інші, ухвалено візвати всі інші українські організації до виконання ухвали Конґресу. На засіданню представників організацій, яке відбулося, в неділю, 9. листопада ц. р., ухвалено приступити до **Масового Протестаційного Походу в Ню Йорку** в суботу, 15. листопада ц. р., під проводом Українського Ситизенського Клюбу. До участи зголосилися: Бр. св. Володимира, від. 65 У.Н.С., Бр. св. Махайла, від. 142. У.Н. С., тов. Запорожська Січ, від. 234. У. Н. С., Сестрицтво Любов, від. 37 У. Н. С. і Бр. св. Івана Хрестителя, від. 199 У. Р. С. Заразом візвано всі інші організації до участи під карою народної солідарности. Тепер у нас таке: Або з нами, або з Ляхами. Вибирайте! Всі організації мають зібратись як слідує: гора міста коло церкви св. Володимира, а Елизабетпорт коло Українського Народного Дому, точно в год. 12.30 зполудня, звідки вирушать авто-боси до Ню Йорку. Проситься всіх громадян, які стоять поза організаціями, також до участи в поході, а місце на босах знайдеться. Елизабетська громада вирушить на чолі зі Стендерд Ойл Бандою в силі 26 інструментів.

В неділю, 16. листопада, точно в год. 10 рано відбудеться **Поминальне Богослуження** в церкві св. Володимира. Принагідну проповідь виголосить **о. Кінаш.** Члени всіх організацій мають явитися в год. 9.30 коло церкви з відзнаками.

Точно в год. 1.30 пополудні відбудеться **Велике Протестаційне Віче** в Українськім Народнім Домі. Промовляти буде **О. Ревюк,** редактор „Свободи", та інші бесідники.

В неділю, 30. листопада ц. р. святкуватимемо память Листопадових днів **Великим Концертом.** На концерті промовляти буде **д-р Лука Мишуга.**

Хочемо бути вільними, а не ляцькими рабами. Тому ми певні, що Українці міста Елизабет, Н. Дж. покажуть свою силу і національну свідомість. Тож до діла всі враз, все вперед!

Р. С.

—o—

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Протест Громади.

Заходом Злучених Товариств скликано до церковної галі в дні 2. листопада протестаційні збори, щоби піднести голос у справі ляцьких звірств у Рідним Краю.

До переведення зборів покликано о. Е. Сидоряка і В. Осухівського, а на секретаря гр. О. Шмокалюка.

о. Сидоряк представив зібраним ті страшні події, що мають місце в Галичині. Промова бесідника викликала в усіх присутних велике обурення до варварського ляцького наїздника. Далі о. Сидоряк відчитав резолюції з протестом проти Польщі, які вислано до Вашингтону, Ліги Націй і Парижа.

Потім забирали голос ріжні громадяни і порушували богато громадських справ. Всі прямували до згоди й обеднання наших сил. Принято до відома, що дня 23. листопада ц. р. відбудеться Листопадове Свято, на якім виголосить реферат гром. Грибівський, недавно прибувший делєгат з краю.

Переведено збірку на покриття коштів протесту, яка принесла $68.50. По оплаті телєграм задержиться решту, щоби її вислати разом з листопадовою збіркою.

Біль Рідного Краю підняв духа нашої громади, зрушив усіх, у кого бється щире серце до катованих наших братів. І ми віримо, що це буде завдатком до відродження нашої громади, до більшої активности і до більшого завзяття.

Комітет.

—o—

РОМ, НЮ ЙОРК.

Протест Українського Американського Клюбу проти польських звірств.

Місцевий Клюб "THE AMERICAN UKRAINIAN CITIZEN'S CLUB OF ROME, Inc.", вислав до американського уряду в Вашингтоні та до Ліги Народів у Женеві такий протест проти ляцьких звірств у Галичині:

The American Citizens of Ukrainian descent, assembled on Sunday, October 26, 1930, in Rome, New York, have raised a protest against the Polish government's cruel and inhuman treatment of the Ukrainian people of Eastern Galicia. The Allied Nations gave East Galicia to Poland without the Ukrainian consent. To this day the Polish government has not fulfilled its duties towards the Ukrainian people. With its army and police it is leading the Ukrainian people and their territory to ruin.

We, American Citizens, want our government to have a special commission appointed and the League of Nations to observe and discuss the situation of the Ukrainians under the Polish rule.

We protest against the barbaric treatment of people in this 20th century to which the Polish Government, with the aid of its army and police, are subjecting the Ukrainian people of Eastern Galicia. They are murdering people without just cause or pretense of trail.

We protest particularly against the murder of the late Julian Holovinsky.

John Lawruk, President.
Michael Pawelko, Secretary.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Цюпило Семен уродився 1896 року в селі Лучинці, пов. Рогатин, у Галичині. Помер 28. жовтня цього року, в годині 8.30 рано, в Морсі Госпітал. Полишив жінку Параньку і двох синів.

Покійний був щирим Українцем і помагав у роботі по допомозі Рідному Краеви. Брав активну участь у діяльности Тов. Запорожська Січ, від. 283 У. Н. Союза, до котрого приступив 16. квітня 1923 р. з переступним листом.

Похорон відбувся 30. жовтня с. р. при здвизі українського народу з Обурн і з найомих покійного з Рочестер, в церкві св. Петра і Павла. Службу Божу відправив о. Строцький, місцевий парох.

Вічна Йому Память.

Григорій Орищин,
секр. 283 від. У. Н. Союза.

ЗАХОДОМ ЗЛУЧЕНИХ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИСТВ У. Н. С. І У. Р. С. З БАНД БРУК, МЕНВІЛ, МЕНВІЛ ПАРК, РАРІТАН, СОМЕРВІЛ, ЛІНКОЛН, НЮ БРАНЗВИК, ПЛЕЙНФІЛ, САВТ ПЛЕЙНФІЛД, ДУНЕЛЕН, ІЗЕЛИН

— влаштовується —

МАСОВЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ

У ГАЛІ SONS OF ITALY AUDITORIUM,
при 106 WEST 2nd STREET, BOUND BROOK, N. J.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 16-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1930 РОКУ

в годині 2-гій пополудни.

Програма віча: 1) Отворення. 2) Бесідник в англійській мові. 3) Бесідники в українській мові. 4) Резолюції. 5) Закінчення віча.

Громадяни й Громадянки! КАРИ ЛЯХАМ, КАРИ! — ВСТАВАЙТЕ, КАЙДАНИ ПОРВІТЕ! — Трівожні вісти з рідного краю до нас дійшли про ляцькі погроми, звірства, карні експедиції, грабунки, нищення економічних установ, усіх здобутків національного характеру. Нові могили, нові жертви в людях, знова ллється неповинно тепла українська кров, знова ляцькі тюрми заповнюються тисячами політичних вязнів. Гуляють Ляшки-панки на нашій землі, гуляють злочинці-опришки. Приходіть отже всі зорганізовані й незорганізовані на Віче піднести грімкий і гордий клич протесту. В кого пливе українська тепла кров, приходіть на Віче!

265-6 Комітет Злучених Товариств У. Н. С. і У. Р. С.

НА ВІЧЕ! НА ВІЧЕ!

ДОБРІ ЛЮДЕ З МАЙНЕРСВІЛ І ОКОЛИЦІ!

— яке відбудеться —

В ЦІЛИ ЗАПРОТЕСТОВАННЯ ПРОТИ ЛЯЦЬКИХ ЗНУЩАНЬ НАД НАШИМ НАРОДОМ В ГАЛИЧИНІ,
В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИ НА ФРОНТ СТРІТ, МАЙНЕРСВІЛ, ПА.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 16-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1930 РОКУ

Початок в годині 6.30 ввечір.

Головним бесідником буде п. В. КЕДРОВСЬКИЙ, редактор „Свободи".

Хто любить Бога понад все, а ближнього як самого себе, хай приходить на віче! „Кождий думай, що на тобі міліонів стан стоїть, що за тії міліони мусиш дати ти отвіт!"

265 Комітет Віча.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

ТОВАРИСТВО ДУНАЇВ ПОВІДОМЛЯЄ ЦЕЮ ДОРОГОЮ всіх інтересованих, що

БАЛЬ

котрий мав відбутися

В СУБОТУ, ДНЯ 15-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1930 РОКУ

В УКР. РОБ. ДОМІ, ВІДКЛИКАЄТЬСЯ З ОГЛЯДУ НА ПОДІЇ, ВІДБУВАЮЧІСЯ В КРАЮ ПІД ТЕПЕРІШНЮ ПОРУ.

Про гроші просимо звертатися до комітету.

265,7 Уряд Тов. Дунаїв.

УВАГА! МАГАНОЙ СІТИ, ПА., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКИЙ ДРАМАТИЧНИЙ КРУЖОК відограє драму в 5-ти діях, Тобилевича

„НЕВОЛЬНИК"

В СУБОТУ, ДНЯ 15-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1930 РОКУ

В ГАЛИ НОРКЕВИЧА (NORK'S HALL), MAHANOY CITY, PA.
Початок в годині 7.30 ввечір.

Дохід призначений на українських старокраєвих інвалідів. 265

Вже є Рекорди Кобзаря ВАСИЛЯ ЕМЦЯ

Columbia

Нумер цьої рекорди 27240. Питайте по по всіх сторах. Від нас дістанете її найскорше. ДРУГА НОВА РЕКОРДА 27242 Золочівська Коломийка: Чом дуб не зелений, співає Свистун а грає П. Гуменюк.

27235	(Дівоча відмова. (Як поїду з кіньми на ніч.	27239	(Старість не жарти, часть 1 і 2. (Жуковський.
27233	(Ой ти, Дзюбо, моя любо. (Козацька шумка.	27236	(Весілля з Сяноцького повіта. (Часть 1 і 2.
27227	Тернопільська коломийка.	27234	(В куми на гостині, часть 1 і 2. (Н. Поточняк.
27238	(Ой у Львові на риночку. (Гаем зелененьким. — Хор.	27237	(Гуляв Чумак на риночку. (Василь і Приська.

ДОБРЕ ПРОДАЮЧІСЯ, ПОПЕРЕДНО ВИДАНІ РЕКОРДИ:

27210F	Ендро Бордер.	27208F	Парді в куми.
27229F	Баламути.	27207F	Підгіряк, козак.
27230F	Баламути, Потпурі.	27205F	Підгірська коломийка.
27228F	Богацьке весілля, часть 1 і 2	27216F	Післанці.
27216F	Богацькі вінкоплетини.	27224F	Полька „Хлопці Голутяки".
27214F	Богацькі заручини.	27192F	Полька „Горпина".
27215F	Боже, Боже, що то єсть.	27218F	Полька „Свобода".
20207F	Циганське весілля, часть 1 і 2.	27218F	Полька з Галичини.
27219F	Чотирнацятий рочек смутний настав, часть 1 і 2.	27224F	Попід ліс зелений.
		27225F	Полька Рогатинська.
27229F	Чумак.	27221F	Просьба жінки до чоловіка.
27226F	Дарowання.	27222F	Рієнтий на забаві.
27209F	Десь був, Янічку, десь був до рана.	27232F	Соколом, стрілою.
		27231F	Спросини Сяноцького повіта.
27226F	Докінчення вінкоплетин.	27213F	Там на горі два дуби.
27223F	Фамілійні троблі.	27220F	Танець „Гусар".
27205F	Гуцулка в Смеречині.	27225F	Тернопільська мазурка.
27221F	Іван Убийняк.	27222F	Троблі з какорочами.
27213F	Катерина гречку жала.	27206F	Українській мамі.
27217F	Клопіт Горпини.	27208F	Вальс „Соня".
27227F	Коломийка Скалатська.	27206F	Весела Тереска.
27207F	Козак „Палияиця".	27231F	Весілля Сяноцького повіта, часть 1.
27192F	Козак „Петрушка".		
27212F	Козак Сяноцький.	27203F	Весілля в Пенсилвенії, ч. 1 і 2
27220F	Козак Жидівський.	27223F	Відпуст.
27211F	Кучерява Катерина.	27230F	Віють вітри, Потпурі.
27197F	На каміню марморовім.	27215F	Взявем се жену хорошу.
27232F	Ой, не шуми луже дуже.	27209F	Заспівай, Іванцю.
27197F	Ой, скажи, мила.	27217F	Злий муж.
27212F	Острівська коломийка.	27204F	Змовини, часть 1 і 2.
27211F	Пан Виборний, Пан Возьний.	27214F	Змовини, часть 3.

Всі рекорди з пересилкою по 75 цнт. Не платіть більше. Ми до кождого замовлення ще додамо голки, що найліпше грають. За всіми замовленнями завсігди пишіть:

SURMA BOOK-MUSIC CO.,

103 Ave. A, New York, N. Y.
МЕЖИ 6-тою і 7-мою УЛИЦЕЮ.
DRY DOCK 3752.

УВАГА! ДЖАНСТАВН, ПА., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ І ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ДЖАНСТАВН, ПА.

—: відбудеться :—

ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 16-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1930 РОКУ

В ГАЛІ ЦЕРКОВНІЙ НА МЕЙПЕЛ ЕВЕНЮ.
Початок віча в годині 2-гій пополудни.
Говорити будуть місцеві і позамісцеві бесідники.

Українці з Віндбер, Нантіглов, Дерри, Сентрал Сіти, Кенброк, Дзюрон і зі всіх близьких місцевостий прийдіть громадно на це віче і запротестуйте проти ляцького звірства і терору в старім краю. 265

Вічевий Комітет.

УВАГА ЖІНОЦТВО: НЮ ЙОРКУ, НЮ ДЖЕРЗИ, АСТОРІЯ, БРУКЛИН І ОКОЛИЦІ!

НАДЗВИЧАЙНІ ЖІНОЧІ ЗБОРИ

Проситься жіноцтво Ню Йорку і околиці так членкинь як і не членкинь Союза Українок в Америці, явитись на **НАДЗВИЧАЙНІ ЖІНОЧІ ЗБОРИ, В ЧЕТВЕР, 13. с. м., о годині 8 вечір в Народнім Домі, 217 Іст 6-та Вул., Ню Йорк.** Самі приходіть і других кличте. Справа нагла й надзвичайної ваги. Жадна з нас, котра почувається щирою патріоткою, не омине сеї нагоди сповнити свій народний обовязок. Не спізніймося на збори. Початок точно о 8 годині.

СОЮЗ УКРАЇНОК В АМЕРИЦІ:
Лотоцька, голова.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ЮРІЙ АНДРЕЙКО

ДОКТОР МЕДИЦИНИ,
повідомляє Українців міста Ню Йорку й околиці, що
ВІТВОРИВ СВІЙ ОФІС ПІД Ч.:
153 AVENUE B, NEW YORK, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel.: ALGONQUIN 8625.
УРЯДОВІ ГОДИНИ: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділі від 12 до 1-шої пополудне, або після умови.

ВПРОСТ

GDYNIA AMERICA LINE

GDYNIA AMERICA ЛІНІЯ Є ОДИНОКА

ПРОСТА ЛІНІЯ МІЖ ДАНЦІГОМ І АМЕРИКОЮ

яка оперує найбільшими, найпоспішнішими і найвигіднішими кораблями межи НЮ ЙОРКОМ І ДАНЦІГОМ.

Поспішні і вигідні получення залізничі можна дістати з ДАНЦІГУ ДО МІСЦЯ ПРИЗНАЧЕННЯ.

Ціни як найнизчі. Знаменитий харч і обслуга. Орхестра, рухомі образки, ігри і всякого рода инші інтересні забави.

Українці навчилися з власного досвіду, що оплачується їхати до Рідного Краю нашою ПРОСТОЮ ЛІНІЄЮ без пересідання. Перепроваджуванием і переношенням багажу, умучуючим подорожуванием залізничим і малими кораблями, те все оминете, коли подорожуєте нашою Лінією.

АМЕРИКАНСЬКІ ДОЛЯРИ ДО СОВІТСЬКОГО СОЮЗА

каблем або почтою.

Скора і точна ПЕРЕСИЛКА американських долярів до всіх частей Совітської Републики

ГАРАНТОВАНА

ДОМАГАЙТЕСЯ всегда ПЕРЕСИЛКИ ЧЕРЕЗ ГДИНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКУ ЛІНІЮ коли шлете гроші.

Голосіться до місцевих агентів або

GDYNIA AMERICA LINE
(Formerly Baltic America Line)
8-10 BRIDGE STREET, NEW YORK, N. Y.
315 SO. DEARBORN STREET, CHICAGO, ILL.
UNION TRUST BUILDING, PITTSBURGH, PA.
110 STATE STREET, BOSTON, MASS.

ХОРІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ.

ВСІ ХРОНІЧНІ НЕДОМАГАННЯ ЛІЧУ

Кровні, Шкірні і Нервові Хороби, Загальне Ослаблення, Умову депресію, Завороти, Жолудкові недомагання, Кишкові хороби, Біль Голови, Невральгію, Побільшені Залози, ВСІ Хронічні Шкалубини, Легких, Бронхітіс, Носові і Горляні хороби, Ревматизм, Сціятика Лумбаго. Мущини і женщини щасливо лічені новою удосконаленою методою. Мій особистий догляд через цілий час курації. Мої ціни приступні.

Екзамінація крови, химічні тести, Х-Рейс.

БЕЗПЛАТНІ ОГЛЯДИНИ І ПОРАДИ

ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ.

СПЕЦІЯЛІСТ **DR. ZINS** ВІД 25 ЛІТ.

116 EAST 16th STREET, NEW YORK CITY.
межи 4-тою Евеню і Irving Pl.

ГОДИНИ: від 9-тої рано до 8-мої вечер; в неділі від 9-тої рано до 4-тої поп.

ПОМАГАЛО 200 ЛІТ

Поверх два століття Oil вважалася головним лікарством на недомагання Нирок, Печінки і Міхура. Новітній Медичний Поступ зділав Нові і Уліпшені Gold Medal Haarlem Oil Капсульки такими, що їх легко і приємно брати. На болі голови, крижей, втому, безсонність, внутрішні болі, гостець, болі в суставах і другі подібні недомагання беріть Нові і Уліпшені Gold Medal Haarlem Oil Капсульки. Зачніть брати їх зараз. До набуття в кожній аптиці по 35 ц., 75 ц., $1.50. Беріть лиш правдиві. Дивіться за назвою "Gold Medal" на запечатаним пуделку і не приймайте иньших імітацій.

NEW AND IMPROVED GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

УВАГА! МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 73, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що спеціяльний мітінг відбудеться в четвер 13-го листопада, в Вілар Гол, Прайре Еве. ріг Блекстон ул., в справі маніфестаційного походу, точно в годині 7-мій ввечір. Всі члени мають явитися під загрозою кари 1 дол. — Д. Лободяк, голова; М. Свідер, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в пятницю, 14 листопада, в годині 7-ій ввечір, в гали під ч. 72 Моріс ул. На порядку нарад є важні справи до полагодження, тому обовязково кождий член мас бути присутний. Довгуючі мають вирівнати свої залеглости, в противнім випадку будуть суспендовані. Буде спарвоздання делегата на Конгрес Обєднання. Приведіть нових членів і впишуйте свої діти до У. Н. Союза. — С. Безушко, предс.; А. Мендак, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 4, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в суботу, 15 листопада, в годині 7-мій ввечір, в гали під ч. 72 Моріс ул. Проситься кождого члена явитись, бо є важні справи до полагодження. Буде роздання тікетів на листопадовий концерт, які кождий член обовязково має взяти. — Йосиф Крайник, пр.; Василь Глива, кас.; Семен Кусень, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 42, повідомляє усіх своїх членів, що місячні збори відбудуться дня 16 листопада в годині 1-ій пополудни, в гали У. Н. Дому, 237 Говп Еве. На тих зборах кождий член повинен бути, бо є важна справа до рішення. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости, щоб можна віддати книжки до контролі. Кождий член і членица мають зібратися в суботу, 15 листопада в годині 11-тій рано коло церкви православної, 47 Говп Еве., а звідси поїдемо до Ню Йорку. Проситься бути на час, бо можливо, що комітет замовить спеціяльний трен. Товариші, усі як один до походу, беріть своїх дітей, тай закликайте кождого Українця, щоб ішов в похід, як тільки здоровля служить. Там Лях не робить перебору, хто якої віри, чи партії, а вбиває і мучить Українців, зрозумійте: Українців! —Вол. Лелет, предс.; Мих. Гуцалюк, кас.; Мих. Федорів, секр.

ТОЛІДО, О. Бр. св. О. Николая, від. 167, повідомляє всіх своїх членів, що спеціяльний мітінг відбудеться в неділю, 16 листопада, в галі і в місци де звичайно. Проситься всіх членів прибути на сі збори, бо є важні справи до полагодження. Не явившийся член заплатить кару після статута. — Дм. Медецький, предс.; Ів. Кульматицький, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Над Збруча, від. 280, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 16 листопада, в годині 1.30 пополудни, під ч. 618 Вест Лакавана в Горожанськім Клюбі. Сі збори відложено через те, що Лакавана Повіт мав віче в справі польського терору в Галичині. — І. Величко, голова; Е. Грещук, писар; Г. Скалацькию, скарбник.

ЛУДЛОВ, МАСС. Тов. ім. Івана Франка, від. 253, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в суботу, 16 листопада, в годині 7-мій ввечір, на Укр. Гали. Проситься всіх членів прибути на сей мітінг, бо є важні справи до полагодження. Проситься членів вирівнати свої залеглости. Також звертається увагу тим членам, котрі мають діти, а ще не вписані до Мол. Департаменту У. Н. Союза, щоби сего мітінгу їх вписали. — Д. аХрко, пр.; М. Кульбанський, кас.; П. Пилипів, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 291, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в суботу, 15 листопада, в годині 7.30 ввечір, в гали церковній на Гренд ул. Проситься всіх прибути на означений час, бо є богато справ до полагоджени. Довгуючих членів проситься принести свої вкладки, бо в противнім випадку будуть суспендовані. — Н. Моссора, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінг відбудеться в неділю, 16 листопада, в годині 1-ій пополудни, в Укр. Домі, 847 Н. Френкін ул. Проситься всіх членів прибути на цей мітінг, бо треба обговорити справу балю, котрий відбудеться 26 листопада. Також є другі важні справи. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости. — П. Кобільник, голова; М. Кончак, скарб.; Ілько Савчин, писар.

ВІЛКС БЕРІ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, повідомляє своїх членів, що звичайний мітінг відбудеться в неділю, 16 листопада, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Обовязком є кождого члена прибути на сей мітінг, бо є важні справи до полагодження. Напоминається довгуючих членів, щоб вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Петро Малиборський, секр.

ЙОНГСТАВН, О. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 16 листопада, в годині 2-ій пополудни. Проситься всіх членів зійтися і вирівнати свої належитости. Буде справа виступу танцюристів в Вай. Ее. Сі. Ей.; справа протесту проти польських звірств в старім краю. Протест відбудеться в неділю, 23 листопада, на котрий ми всі мусимо піти. Тільки хорі в ліжку будуть звільнені від походу. — Іван Павловський, секр.

ПОЗІР! — ЯНГСТАВН, ОГАЙО!

В СУБОТУ, 15 ЛИСТОПАДА С.Р.

—: відбудеться :—

ВЕЧІР УКРАЇНСЬКОГО ТАНКУ

— влаштований —

Школою Укр. Національ. Танків ВАСИЛЯ АВРАМЕНКА під управою інструктора п. П. СМУКА

ЗАХОДОМ Y. M. C. A.
(Young Men Christian Association)
В ГАЛИ Y. M. C. A.
17 N. Champion St., Youngstown, O.
Початок в 8-мій годині ввечір.
Вступ 25 центів.

Українці і Українки, приходіть численно. Часть доходу йде на УВО. 265-6

ПОЗІР! НАНТІКОК, ПА. ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКР. СПІВАЦЬКОГО КРУЖКА при церкві св. О. Николая

— відограється —

ПРЕДСТАВЛЕННЯ

„ХМАРА"

драма у 5 діях, А. Суходольського

В НЕДІЛЮ, 16-ГО ЛИСТОПАДА

в годині 7-мій вечором,
В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛИ,
ПРИ W. GREEN & HANOVER STS.

Шановні Громадяни! Прийдіть всі численно на це так гарне представлення, а не пожалуєте. Здається, що перший раз в тих околицях буде відграватися „Хмара", тож користайте з цеї нагоди і приходіть всі!

265-6 Комітет.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ ВАСИЛЯ (ВІЛИЯМ) НИЦАК, два місяці тому перебував у Sugar Loof, Pa. R. F. D. Luzern Conty. Хтоб знав його адресу прошу написати до: 265-7

NICHOLAS DAISAK,
991 — 2nd Ave., Astoria, L. I., N. Y.

ПАРОХІЯ В АЛЕНТАВН, ПА. ГЛЯДАЄ ДЯКО-УЧИТЕЛЯ, котрий знає добре провадити школу, управляти хором і учити представлення. Першенство мають ті, що викажуться добрими свідоцтвами. Голоситись особисто або письменно на адресу: 265-

Very Rev. J. PELECOVICH,
1046 Fullerton Ave., Allentown, Pa.
Місячна платня після умови.
Парохіяльний Комітет.

ПОТРІБНО старшої дівчини або молодої вдови до заряду дому. Писати на адресу

Alex Diakoniuk,
2309 James Ave. No.,
Minneapolis, Minn.
264-265

Пошукую Українки в віці від 30—40 літ, до заряду дому і опіки 6-літної дитини. Інтересовані голоситися: 264-265

N. Tokarik,
921 Literary Rd., Cleveland, O.

БИЗНЕСА як бучерні, ґросерні, ресторанти і ґазолінові стації на головних дорогах на спродаж по умірковавних цінах а декотрі на заміну за проперти.

WALTER KOSTETSKI,
11 Gifford Ave., Jersey City, N. J.
Telephone: Bergen 3-9228.

КУПНО І ЗАМІНА

Можете замінити свою фарму за 16-фамілійний дім зі сторами в Ньюарку, Н. Дж., або свої лоти за малий дім в Ровей, Н. Дж. Маємо на продаж і в заміну лоти від $150 і доми від $4,950 і вище. Пишіть по дальші інормації до: 254-78

SLAVONIAN LAND CO.,
206 Broadway, Room 430,
NEW YORK CITY.

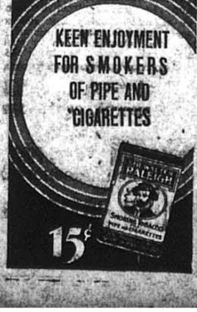
ФАРМИ. Маю великий вибір фармів в стейті New Jersey на заміну за містові проперти і також за готівку. Єсли Ваші проперти знаходяться недалеко Jersey City, Elizabeth або New York, так я можу їх Вам вимінити за фарму недалеко, але яких від 25 до 45 миль від Jersey City. Фарми знаходяться в околицях Freehold, Highstown, Flemington і Somerville, N. J. Майже всі є зі стаком а декотрі без стаку. Богато фармів маю де є вся вигода як електрика, горяча вода, ванна і водний пец до огрівання. В тих околицях є землі найлучшого рода і при цементових дорогах.

WALTER KOSTETSKI,
11 Gifford Ave., Jersey City, N. J.
Telephone: Bergen 3-9228.

DR. M. SMITH

переніс свій офіс під число
9 LIVINGSTON PLACE,
NEW YORK CITY
ріг 16th Street (ч. 318 East)
напроти нового шпиталю межи
1st Ave. і Stuyvesant Park.
Telephone: Stuyvesant 5760.

Dr. SIMON BLOOM,
Спеціяліст від ушей, носа і горла.
1530 SHERIDAN AVE., NEW YORK
Near Mt. Eden Avenue.
Години офісові: 9—11 рано.
Телефон: Davenport 0697.
83 EAST 7th ST., NEW YORK, N. Y.
Години офісові: 1-2 попол., 6-7.30 веч.
Телефон: Orchard 2949.

Phone: Brunswick 7187.

АДВОКАТ

Б. ПЕЛЕХОВИЧ

2300 WEST CHICAGO AVE.,
CHICAGO, ILL.

Практикує у всіх судах, займається переглянданием абстрактів, виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старокраєві, патентові і прочі справи. 191—

Dr. Benjamin Stich
з під ч.
245 East 17th Street,
New York, N. Y.
Телефон: STUYVESANT 5710

повідомляє своїх [...] ських пацієнтів, [...] нових, що він роб[...] гнози, включаючи [...] „екс", внутрішних органів тіла. Урядові години від 11. до 1-ої і від [...] ввечір, або відп[...] до умови. 233—

СТІННІ КАЛЕНДАРІ

НА 1931 РІК

ВЖЕ ВИЙШЛИ З ДРУКУ.

Маємо на складі 50 різнородних календарів на 1931 рік. — Календар друкований по українськи, свята означені червоними буквами.

Ціна за один календар 30 ц. з пересилкою, а 4 за доляра.

За $1.25 вишлемо 4 Стінні Календарі до Старого Краю до Вашої Родини знакомих або де Ви дасьте адресу, ми пришлемо Вам на се поштову свідку.

Шторникам, агентам і для тих, що хотять занятися продажею календарів, висилаємо даром спис стінних календарів по гуртовій ціні. За попереднім надісланием $5.00 вишлемо штук оказових календарів, щоби оглянули, а опісля замовляли більше число. Замовлення посилайте на адресу:

UKRAINIAN BAZAR,
170 E. 4th St., New York, N.

УВАГА!

Хто хоче довідатися [...] цікавого й бути щасливим ціле життя, нехай [...] ше по ілюстрований [...] гічний каталог [...] нення. Інтересовані будуть задоволені. Пишіть зараз нині, залучаючи [...] ка марок, до:

EUROPEAN BOOK SUPPLY CO.
1422 W. Division Street, Dept. [...]
Chicago, Ill.

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАД В НЮАРКУ І НА ОКОЛИЦІ
Ми робимо гарні похорони

ПО $150

Без ріжниці як далекі позамісцевости, кличте нас:
Офіс: 485 AVON AVENUE
Phone: Terrace 8882, або Wa[...] 1636, Newark, N. J.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568

PAIN-EXPELLER

МІЛІОНИ ВАШИХ ЗНАКОМИХ КАЖЕ

що нема ліпіменту, котрий би так скоро ділав і так добре помагав як ПЕЙН-ЕКСПЕЛЕР. Вони вживають його на Простуду, Болі в Грудях, Болі голови, Болі в [...], Болі Мускулярні, [...] Сустави, Запухнення, [...], Ревматичні Болі, Невральгію, і т. п. А [...] по цекції які вони дістали були неоцінені.

Лишуть впевниться [...] що дістаєте правдивий. Котвиця, торговельний знак, на пачці буде вашим забезпеченням. Ціна 1 вартісна книжечка знаходиться в кождій пачці коло бутельки з ПЕЙН-ЕКСПЕЛЕР.

У всіх аптиках 35 центів і 70 центів або впрост від

The Laboratories of F. Ad. RICHTER & CO.
BERRY AND SOUTH FIFTH STS.
BROOKLYN, N. Y.

KILLS PAIN